

Elsi Katainen kesk ym.

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä valtionavustukseen kunnille peruspalvelujen järjestämiseen (20 000 000 euroa)

Eduskunnalle

Hallituksen talousarvioesityksessä vuodelle 2018 esitetään kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen 149 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuoden 2017 talousarviossa lisätalousarvio huomioiden oli valtionosuuteen osoitettu määrärahaa. Kuntien valtionosuuden vähennykset johtuvat pääosin hallitusohjelmassa päätetystä kuntien ja valtion kustannustenjaon tarkistuksesta sekä vuonna 2015 tehdystä valtionosuusuudistuksesta. Muutosten yhteisvaikutuksesta suuri osa kunnista menettää vuonna 2018 valtionosuutta 3—6 % ja muutama kunta jopa yli 10 %. Pienempi osa kunnista puolestaan hyöttyy uudistuksesta, mutta vain muutamalla prosentilla. Valtionosuuden suurimpia menettäjiä ovat väestöltään pienimmät kunnat, joilla on heikoimmat mahdollisuudet sopeuttaa toimintaansa näin suureen valtionosuuden vähennykseen.

Jo vuoden 2015 valtionosuusuudistuksen vaikutuksia lievennettiin niin, että valtionosuuden muutos ei saanut ensimmäisenä vuonna olla enempää kuin 50 euroa/asukas kumpaankaan suuntaan. Kuntaliiton laskelmien mukaan joidenkin kuntien valtionosuus vuonna 2018 supistuu jopa yli 300 euroa/asukas verrattuna vuoden 2017 tilanteeseen. Näin suuri vähennys kerralla valtionosuuteen on kunnan toiminnan sopeuttamisen kannalta liian suuri. Kuntaliiton luvuista laskettuna, jos valtionosuuden vähennys rajataan 100 euroon/asukas, tarvitaan momentille lisää määrärahaa 20 miljoonaa euroa. Yli 100 euroa/asukas saavia kuntia on Kuntaliiton laskelmassa vain neljä ja enimmillään 133 euroa/asukas, joten vähennysten kompensointi supistamalla hyödynsaajien etua ei onnistu.

Kuntien taloudellisen tilanteen liian nopean heikentymisen vuoksi peruspalvelujen valtionosuutta tulee lisätä, ja lisäys tulee kohdistaa kuntiin, joiden valtionosuuden vähennys on laskennallisesti yli 100 euroa/asukas siten, että vähennys on enimmillään 100 euroa/asukas.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta lisää 20 000 000 miljoonaa momentille 28.90.30 valtionosuuden lisäyksenä valtionosuuden leikkauksista eniten kärsiville kunnille.

Talousarvioaloite TAA 200/2017 vp

Helsingissä 29.9.2017

Elsi Katainen kesk
Sari Essayah kd